

[Aksel Larsen.]

spørgsmål om dårlige juridiske rådgivere, men så er spørgsmålet: Hvad var den daværende statsministers hensigt med at ordne det hele selv og gøre det så favorabelt som muligt for mr. Ravlin?

Jeg har tidligere stillet nogle spørgsmål til den nuværende højtærede minister for offentlige arbejder i den anledning, og han har, hver gang jeg har stillet mine spørgsmål, optrådt i rollen som den tavse minister, der absolut ikke ville udtale sig om disse sager, slet ikke gøre forsøg på at besvare mine spørgsmål. Jeg kan ikke fritage ministeren for at få stillet spørgsmålene igen, så meget mere som man jo nu i lovforslaget dog har draget lære af noget af det, der er sket — jeg tænker bl. a. på det, der står i lovforslagets § 4, stk. 2, om, at bevillingen ikke må overdrages til andre, medmindre ministeren for offentlige arbejder tillader overdragelsen og godkender det betingede vederlag. Det er naturligvis meget nødvendigt at have en sådan bestemmelse i loven og i den eventuelle koncession.

Inden jeg stiller mit hovedspørgsmål vedrørende denne sag, må jeg stille et bispørgsmål. Danish American Prospecting Co. er jo et aktieselskab, aktier kan sælges, og hvis disse aktier sælges, er det så en formel overdragelse, har staten så noget indseende med det, kan den gøre sine rettigheder gældende? Det forekommer mig ikke klart, sådan som det er formuleret her, og selv om jeg måske må befrygte, at ministeren overfor andre og mere besværlige spørgsmål vil være tavs, kunne jeg måske foranledige, at han udtalte sig om dette.

Men nu kommer jeg til, hvad der er hovedspørgsmålet i denne sag, omend det er et historisk spørgsmål. Vi har jo været ude for en sådan overdragelse, vi har været ude for, at den dengang ansvarlige minister tillod mr. Ravlin at omdanne sig selv til et aktieselskab, at han derefter overførte mr. Ravlins personlige eneretsbevilling til aktieselskabet Danish American Prospecting Co., at han derpå tillod, at samtlige aktier i Danish American Prospecting Co. af mr. Ravlin blev solgt til et helt andet foretagende, nemlig Gulf Refining Co. — ministeriet foretog sig ingenting. Her vil jeg rejse det meget væsentlige spørgsmål: Hvorfor optrådte den daværende minister sådan? Og skal der ikke nu bagefter gøres ansvar gældende mod nogen, eller skal det i det mindste ikke fastslås, hvor ansvaret for denne letfærdige, uforsvarlige handle måde fra en statsinstans side ligger?

Jeg vil i det hele taget gentage mine

spørgsmål: Hvorfor havde man så travlt med netop at give mr. Ravlin eneret på efterforskning og senere eneret på indvinding af råstoffer i Danmarks undergrund? Da mr. Ravlin erklærede, at han ikke kunne fortsætte med disse undersøgelser, medmindre han fik garanti for, at han fik eneret, så var statsministeriet straks parat til at komme til rigsdagen og foreslå en ændret affattelse af undergrundsloven, således at grundejerne fik en rent fiktiv og totalt værdiløs ret til at bore i deres egen jord, men hvis de ikke gjorde deres ret gældende indenfor en meget kort frist, så overgik den til staten, og så kunne man give mr. Ravlin den af ham forlangte eneret på efterforskning af værdier i hele Danmarks undergrund.

Hvorfor var man i den grad villig til at efterkomme mr. Ravlins ønske, uden at han på noget tidspunkt havde dokumenteret, at han finansielt og teknisk var i stand til at foretage de nødvendige undersøgelser? Hvor kan det være, at der ikke var mere kontrol med hele historien ovre ved Harte? Hvor kan det være, at man kunne lade sig binde historier på ærmet om, at mr. Ravlin med sine elendige redskaber var kommet 1 000 m ned på så forbløffende kort tid, når Gulf Refining Co. med deres kolossalt svære grejer måtte bruge langt, langt længere tid til at komme ned i blot nogenlunde tilsvarende dybde? Hvor kan det være, at man gav mr. Ravlin eneretskoncession til udvinding af råstoffer på så enestående billige vilkår? Såvidt jeg er orienteret, er det i andre lande skik, at man forlanger en afgift på 12 pct., når det drejer sig om sådanne koncessioner; mr. Ravlin fik sin langt, langt billigere. Nu er Danish American Prospecting Co. gået ind på at betale en noget højere procent, end mr. Ravlin i sin tid måtte forpligte sig til; man er dog ikke nået op på de 12 pct. Men man må spørge: Når man nu kan nå op til de 7½ pct., der her er fastsat som minimum, hvor kan det så være, at man dengang, med eller uden rådgivere, med eller uden dårlige rådgivere, kunne give mr. Ravlin eneretskoncession på så fordelagtige, billige betingelser?

Ja, jeg stiller igen disse spørgsmål til ministeren, som har sørget for, at undersøgelsen vedrørende den tekniske side af sagen blev ført til ende, men som ikke under de debatter, vi har haft i folketinget, har villet komme ind på spørgsmålet om det, om jeg så må sige mere politiske eller regeringsmæssige ansvar for hele historiens udvikling — formodentlig den sidste lejlighed i en overskuelig fremtid, vi nu har her